

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/418/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613211448
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5613211448.1

Uznesenie

Krajský súd Žilina, ako odvolací súd v právnej veci navrhovateľa: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bratislava, Bajkalská 30, IČO: 31 335 004, proti odporcom: 1/ Ing. H. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. S., X. XXX/X, 2/ X. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., L. O. XXX/X, 3/ I. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., L. O. XXX/X, o zaplatenie 8.886,72 eur s prísl., na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 8C/303/2013-37 z 29. januára 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa o zaplatenie istiny 8.886,72 eur s príslušenstvom a zároveň odporcom nepriznal náhradu trov konania. Vychádzal zo zistenia, že navrhovateľ s odporkyňou v rade 1/ dňa 18.07.2006 uzatvoril Zmluvou o stavebnom sporení č. 1184628 3 06 a následne dňa 03.08.2006 s odporkyňou v rade 1/ ako dlžníčkou a odporcami v rade 2/ a 3/ ako ručiteľmi uzatvoril Zmluvu o mimoriadnom medziúvere č. 1184628 0 07 a stavebnom úvere č. 1184628 3 06, ktorej predmetom je poskytnutie mimoriadneho medziúveru 250.000,- Sk (8.298,48 €). Odporkyňa 1/ bol medziúver vyplatený po kompenzácii s poplatkom za poskytnutie medziúveru 116,18 eur a poplatkom za biankozmenku 16,60 eur (odporkyňa 1/ nepoprela existenciu tohto záväzku) v dvoch častiach, a to dňa 10.08.2006 sumou 6.638,78 eur a dňa 23.06.2009 sumou 1.526,92 eur. Odporkyňa 1/ ako dlžníčka plnila svoje záväzky z týchto zmluvných vzťahov mesačnými splátkami úrokov mimoriadneho medziúveru vo výške 51,82 eur a mesačnými vkladmi po 41,49 eur na účet zmluvy o stavebnom sporení č. 1184628 3 06, čo tiež nebolo medzi stranami sporné. Nedošlo však k prideleniu dohodnutej cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, dokonca ani k nasporeniu jej 40 % (dokedy sa odporkyňa 1/ zaviazala vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení minimálne mesačné vklady 41,49 eur), preto nemohlo dôjsť ani k zmene mimoriadneho medziúveru na stavebný úver dňom 03.08.2006 tak, ako tvrdí odporkyňa 1/. Rozhodujúcim pre posúdenie žalovaného nároku je však vymedzenie dôvodu pre odstúpenie od zmluvy navrhovateľom. Navrhovateľ v žalobe ako dôvod ukončenia zmluvného vzťahu so žalovanou I. vymedzil porušenie jej povinnosti riadne a včas splácať medziúver, čomu zodpovedá aj text odstúpenia zo dňa 14.06.2013 od zmluvy. Novelizáciou Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 519/1991 Zb. bola civilnoprávna zásada materiálnej pravdy nahradená v sporovom konaní zásadou prejednávajúcou, v zmysle ktorej dôkaznú povinnosť a dôkazné bremeno nesú účastníci konania, nie súd. Úlohou súdu je vykonať navrhnuté dôkazy, ak ich uzná za právne relevantné. Procesným dôsledkom neunesenia dôkazného bremena je zamietnutie žaloby. Navrhovateľom vymedzený dôvod odstúpenia od zmluvy v tomto súdnom konaní preukázaný nie je. Navrhovateľom predložený listinný dôkaz - Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere - čl. VII., ods. 4 písm. a/ preukazuje oprávnenie veriteľa odstúpiť od Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere a požadovať bezodkladné vrátenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru v prípade omeškania dlžníčky po dobu dlhšiu ako dva mesiace s viac ako dvoma pravidelnými mesačnými vkladmi na zmluvu o stavebnom sporení (ktorú účastníci uzatvorili 18.07.2006), nie na Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere (uzatvorenú 03.08.2006). Oprávnenie veriteľa

od Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva je viazané na niektorý z dôvodov uvedených v čl. XIX Všeobecných podmienok. Či medzi tieto dôvody patrí aj porušenie povinnosti riadne a včas splácať medziúver žalobca netvrdil a ani nepreukázal, keďže Všeobecné podmienky napriek tomu, že sú súčasťou Zmluvy, súdu nepredložil. Navyše, ak by chcel navrhovateľ od Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere odstúpiť pre omeškanie s platením splátok, či už úveru, alebo mimoriadneho úveru, nemožno opomenúť ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka. Aj keď nie je úverový právny vzťah navrhovateľa a odporkyne 1/ spotrebiteľským úverom a ide o tzv. absolútny obchod, spravujúci sa ustanoveniami § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, je to stále právny vzťah spotrebiteľský, na ktorý treba aplikovať ustanovenia § 52 - 54 Občianskeho zákonníka a rovnako aj občianskoprávnu úpravu omeškania a splatnosti dlhu. Vo všeobecnosti (§ 565 Obč. zák.) mohol preto navrhovateľ ako veriteľ podľa dohody s odporkyňou 1/ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, podľa ustanovení spotrebiteľského práva (§ 53 ods. 9 Obč. zák.) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Navrhovateľ dodržanie tohto postupu, či už vo vzťahu k omeškaným splátkam na stavebnom sporení, alebo omeškaným splátkam na mimoriadnom medziúvere, ani netvrdil. Odstúpenie od Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere navrhovateľ voči odporkyni 1/ realizoval písomnosťou zo 04.06.2013. Podľa výpisu z účtu mimoriadneho medziúveru (riadne neplatenie ktorého v žalobe navrhovateľ označil ako dôvod odstúpenia od zmluvy) odporkyňa vložila na účet medziúveru dňa 24.05.2013 vklad 51,74 eur, takže k 04.06.2013 nemohli uplynúť tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky potrebné pre to, aby navrhovateľ mohol od zmluvy odstúpiť. Tieto by uplynuli vzhľadom na dohodnutú splatnosť splátok do 15-teho dňa mesiaca najskôr 15.08.2013. Dňa 30.08.2013 odporkyňa 1/ na tento účet vložila 155,22 eur. Aj podľa výpisu z účtu stavebného sporenia odporkyňa 1/ uhradila splátku 41,49 eur dňa 07.05.2013, takže k 04.06.2013 nemohli uplynúť ani tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky stavebného sporenia potrebné pre to, aby navrhovateľ mohol od zmluvy odstúpiť. Pre rozpor navrhovateľovho postupu so zákonom pri odstupovaní od Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere uzatvorenej s odporkyňou 1/ dňa 03.08.2006 sa celý jej záväzok nestal splatný a žaloba preto bola zamietnutá.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 a § 151 O.s.p.. Odporcovia ako úspešní v konaní nenavrhli prisúdenie náhrady trov konania.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku podal odvolanie navrhovateľ. Namietal, že v danom prípade ide o tzv. absolútny obchod, ktorý sa podľa § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka spravuje touto časťou zákona bez ohľadu na povahu účastníkov. Súd nezistil správne skutkový stav a nezobral pri rozhodovaní do úvahy dôvody pre odstúpenie od zmluvy uvedené v jeho podaní zo dňa 19.11.2013, ktorým de facto doplnil skutkový stav opísaný v žalobnom návrhu. V podaní je jednoznačne citovaný dôvod odstúpenia podľa čl. VII. bod 4 písm. a) zmluvy o úvere, že v prípade, ak je dlžník v omeškaní s dvoma pravidelnými mesačnými vkladmi na zmluvu o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako 2 mesiace, je oprávnený odstúpiť od zmluvy a požadovať bezodkladné vrátenie mimoriadneho medziúveru, ako aj dôvod podľa čl. XIX ods. 2 a 3 - začatie nútej exekúcie na finančné prostriedky na účte stavebného sporenia. Výpisom z účtu stavebného sporenia je preukázané odúčtovanie nasporených vkladov vkladných na účet stavebného sporenia v období od 25.07.2006 do 07.05.2013 vo výške 3.356,22 EUR. Nasporenie 40 % cieľovej sumy je jednou zo základných podmienok pre pridelenie cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, kedy sa mal medziúver zmeniť na stavebný úver podľa čl. I Zmluvy o úvere, t.j. išlo o zmluvné dojednanie týkajúce sa hlavného predmetu plnenia. Pokiaľ by nebola splnená táto podmienka z dôvodov na strane dlžníka, nebola by možná zmena medziúveru na stavebný úver v zmysle čl. I. zmluvy o úvere. Odúčtovaním nasporenej sumy sa odporca 1/ dostal do omeškania s viac ako 2 vkladmi na účte stavebného sporenia, teda došlo k porušeniu zmluvy o úvere. Odporcovia o porušení zmluvných podmienok boli informovaní a vyzvaní na úhradu omeškaných vkladov listom zo dňa 07.05.2013. Rovnako napáda zamietnutie žaloby z dôvodu nepredloženia Všeobecných podmienok. Všeobecné podmienky boli priložené k žalobnému návrhu v príslušnom počte vyhotovení pre každého účastníka konania. Žalobný návrh bol súdom prijatý bez akýchkoľvek výhrad ako úplný, resp. bez výzvy na odstránenie nedostatkov podania. Pokiaľ bola žaloba zamietnutá z tohto procesného dôvodu, bola postupom súdu účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. Má za preukázané, že pri odstúpení od zmluvy zo dňa 14.06.2013 boli naplnené dôvody odstúpenia od zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere podľa čl. VII bod 4 písm. a) ako aj čl. XIX bod 2 písm. d) Všeobecných obchodných podmienok, čo preukázal výpisom z účtu stavebného sporenia. Namietla rozsudok z dôvodu

nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd považoval za jediný správny dôvod odstúpenia dôvod podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorý sa však netýka podmienok pre odstúpenie od zmluvy, ale (mimoriadne) splatnosti celej pohľadávky. Z každého právneho inštitútu vyplývajú a spájajú sa s ním rozdielne právne účinky, t.j. na odstúpenie od zmluvy nemožno aplikovať ustanovenia určené pre mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Vzhľadom na uvedené navrhol napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

K odvolaniu sa vyjadrila odporkyňa 1/, ktorá poukazovala na to, že súdnym konaním bolo preukázané, že splátky platila načas na účet medziúveru aj na účet sporenia podľa zmluvne predpísanej výšky a nebola v omeškaní s ani jednou splátkou, čo preukazujú aj doklady z Prvej stavebnej sporiteľne. Platila aj napriek tomu, že mala exekúcie nakoľko rodičia - odporcovia 2/ a 3/ - jej finančne pomáhali. So správkyňou rizikových pohľadávok p. Hatalovou situáciu telefonicky konzultovala ako náhle začali chodiť exekúcie, ktorá jej odporúčala platiť tak, ako platila. Nevie prečo nedošlo k úprave zmluvy - k návrhu dohody o zmene v platbách, keď navrhovateľ videl, že chodia exekúcie a dovolil prostriedky zablokovať. Navrhovateľovi zrejme nevadili exekúcie, lebo takto platila takmer 4 roky a prostriedky neboli dostatočne ochránené, nakoľko navrhovateľ umožnil exekútorovi odčerpať peniaze. Navyše platením aj počas trvania exekúcií sa preukázala schopnosť splácať zmluvne dohodnuté platby.

Odporcovia v rade 2/ a 3/ sa k odvolaniu nevyjadrili.

Krajský súd Žilina ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 201, § 204 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a tento v celom rozsahu zrušil v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.

Okresný súd zamietol návrh s poukazom na to, že ukončenie zmluvného vzťahu s odporkyňou v rade 1/ bolo vymedzené porušením jej povinnosti riadne a včas splácať medziúver, čomu má zodpovedať aj text odstúpenia od zmluvy z 14.6.2013. Tento dôvod odstúpenia však nebol preukázaný. Či bol oprávnený odstúpiť od zmluvy z dôvodov uvedených v čl. XIX Všeobecných podmienok navrhovateľ netvrdil a ani nepreukázal, keďže Všeobecné podmienky nepredložil.

Zákonná úprava obsiahnutá v ustanovení § 120 O.s.p. rešpektuje zásadné rozdiely medzi sporovým a nesporovým konaním. Zároveň akceptuje tú skutočnosť, že vzhľadom k povahe oboch týchto konaní dokazovanie v sporovom konaní je založené na iných základoch, ako dokazovanie v konaní nesporovom. Sporové konanie je ovládané prejednávacou zásadou, ktorá je tradične historicky chápaná tak, že tvrdiť skutočnosti a navrhovať na ich preukázanie dôkazy je vecou účastníkov konania. To znamená, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov zaťažuje zásadne účastníkov a ukladá im povinnosť označiť dôkazy k preukázaniu ich tvrdení. Účastník má preto povinnosť tvrdenia (§ 79 ods. 1 O.s.p.) a povinnosť dôkaznú. Táto skutočnosť ale neznamená, že zákonná úprava sa zrieka zásady materiálnej pravdy. Táto zásada, ako protipól zásady formálnej pravdy, je naďalej súčasťou nášho civilného procesu a je vyjadrená v ustanovení § 153 ods. 1 O.s.p.

Zákon v ustanovení § 120 ods. 1 veta tretia O.s.p. vychádza z toho, že súd nie je pri vykonávaní dôkazov odkázaný len na formálny návrh účastníka na vykonanie dôkazu, ale pripúšťa možnosť vykonať aj iné, než účastníkmi konania nenavrhované dôkazy. Ich vykonanie však podmieňuje ich výnimočnosťou, ako aj ich nevyhnutnosťou pre rozhodnutie vo veci. Ide teda o také dôkazy, ktoré vyplynú z doterajšieho priebehu konania bez toho, aby zákon ukladal súdu povinnosť takéto dôkazy vyhľadávať. Pritom právo súdu vykonať aj účastníkmi konania neoznačené a nenavrhnuté dôkazy zostáva len v polohe možnosti a nie povinnosti. Je preto na súde, aby v každom konkrétnom prípade posúdil, či výnimočne vykoná aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Z uvedeného teda vyplýva, že ak dôkaz potrebný a nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci vyjde v priebehu konania najavo (súd má o ňom vedomosť), bez ohľadu na návrhy účastníkov konania môže a zároveň aj musí súd výnimočne takýto dôkaz vykonať.

V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že základný princíp nezávislosti súdu je potrebný dôsledne aplikovať aj na postup súdu obsiahnutý v ustanovení § 120 ods. 1 veta tretia O.s.p., a v každom štádiu konania zvážiť, ktoré dôkazy vzhľadom k uplatňovanému petitu je treba výnimočne a nevyhnutne vykonať pre rozhodnutie vo veci. Takýto výklad uvedeného ustanovenia nie je ani v rozpore so všeobecne uznávanou a v praxi súdov aplikovanou a nespochybnovanou skutočnosťou, že súd nie je povinný vykonať všetky dôkazy navrhované účastníkmi konania, keď ich vykonanie (nevykonanie) záleží na jeho hodnotení (§ 132 O.s.p.).

Oboznámením sa s obsahom spisu odvolací súd zistil, že navrhovateľ v žalobnom návrhu tvrdil, že odporkyňa 1/ porušila zmluvné podmienky a medziúver riadne a včas prestala splácať. V tejto súvislosti poukázal na odstúpenie od zmluvy z 4.6.2013, ktoré k žalobnému návrhu riadne pripojil (č.l. 6,7). Na základe výzvy súdu navrhovateľ doplnil návrh podaním zo dňa 19.11.2013 (č.l. 18), v ktorom zároveň rozširuje skutkové vymedzenie žalobného návrhu a poukazuje na to, že porušenie zmluvných podmienok nastalo začatím externých exekúcií na finančné prostriedky na účte stavebného sporenia. Listom z 7.5.2013 (č.l. 20,21) navrhovateľ upozornil odporcov na skutočnosť, že na odporkyňu v rade 1/ bola začatá nútená exekúcia, z ktorého dôvodu boli finančné prostriedky z účtu stavebného sporenia odúčtované a tieto je povinná uhradiť na sporiaci účet, nakoľko týmto boli porušené zmluvné podmienky. Odporkyňa v rade 1/ bola vyzvaná na uhradenie predmetnej istiny do 31.5.2013. Vzhľadom k tomu, že si túto povinnosť nespĺnila navrhovateľ listom z 4.6.2013 (č.l. 6) odstúpil od zmluvy s konkrétne uvádzaným dôvodom čl. VI. a VII. úverovej zmluvy ako aj v zmysle Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby čl. XIX ods. 2 a 3. Zároveň poukázal na nútenú exekúciu a výzvu z 7.5.2013. Navrhovateľ k návrhu pripojil kópiu Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby (č.l. 8,9), napriek tomu okresný súd v napadnutom rozsudku uviedol, že nemohol vyhodnotiť splnenie podmienok na odstúpenie od zmluvy podľa čl. XIX Všeobecných podmienok, nakoľko ich navrhovateľ nepredložil.

Pokiaľ súd prvého stupňa za tejto procesnej situácie žalobu navrhovateľa zamietol pre neunesenie dôkazného bremena, svoje rozhodnutie tak založil na nesprávnom právnom posúdení veci, pričom vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Je totiž predčasná konštatácia prvostupňového súdu o neunesení dôkazného bremena, keď navrhovateľ svoje tvrdenia podporil i listinnými dôkazmi a to označenou zmluvou o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, odstúpením od zmluvy, oznámením o odúčtovaní peňažných prostriedkov a výzva na doplatenie, Všeobecnými podmienkami pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, výpisom z účtu stavebného sporenia, výpisom z účtu odstúpeného medziúveru. Bolo preto povinnosťou súdu prvého stupňa posúdiť dôvodnosť navrhovateľom uplatňovaných nárokov z hľadiska zmluvne dojednaných podmienok v zmluve o úvere, všeobecných podmienok pre stavebné sporenie ako i platnej právnej úpravy na vec sa vzťahujúcej, s prihliadnutím na skutočnosť, či došlo platne k odstúpeniu od zmluvy.

Okresný súd dôsledne nepostupoval pri vykonaní dôkazu listinou v zmysle procesných podmienok uvedených v ust. § 129 ods. 1 O.s.p., keď nevyhodnotil všetky listinné dôkazy predložené navrhovateľom k žalobnému návrhu (najmä oznámenie o odúčtovaní peňažných prostriedkov a výzvu na doplatenie, odstúpenie od zmluvy, všeobecné podmienky).

Až na základe takéhoto procesného postupu súdu pri vykonaní dokazovania môže okresný súd posúdiť dôvodnosť uplatneného nároku navrhovateľa z hľadiska jeho dôkaznej povinnosti. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.). V ďalšom konaní súd prvého stupňa vykoná dokazovanie v potrebnom rozsahu a po vyhodnotení všetkých dôkazov v intenciách § 132 O.s.p. vo veci opätovne rozhodne, pričom vo svojom rozhodnutí sa i náležitým spôsobom vyporiada so všetkými právne relevantnými argumentmi účastníkov konania. Zároveň rozhodne i o trovách celého konania vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.